

ВИТОКИ ІДЕЇ ТРАНСДИСЦИПЛІНАРНОГО СЕРЕДОВИЩА

«FORUM-SOIS»

Ростока Марина Львовна,
доктор філософії (педагогічні науки),
старший науковий співробітник відділу наукового
інформаційно-аналітичного супроводу освіти,
Державна науково-педагогічна бібліотека України
імені В. О. Сухомлинського,
г. Київ, Україна
<http://orcid.org/0000-0002-1891-5482>

Вступ. Останнім часом спостерігається велика кількість науково-практичних заходів, що спрямовано на модернізацію й реформування освітньої галузі як окремих держав, так й у глобальному масштабі – світового освітнього простору. Організатори конференцій, семінарів, круглих столів, симпозіумів, вебінарів та інших осередків обміну думками, досвідом і знаннями збирають широке коло освітян – учених, педагогів, практиків, здобувачів освіти.

Для вирішення певних проблемних питань у векторі означеної тематики заходів знаходять своє застосування різноманітні методики, технології, засоби комунікацій їх організації і проведення.

В той же час, інтереси осіб, що долучаються до участі у заходах мають різноманітну природу бажань. На меті у них завжди є установки – «хочу дізнатися щось нового», «хочу з'ясувати незрозуміле», «хочу поділитися досвідом», «прагну до спілкування» та інше. Організатори повинні враховувати це й прагнути задовольнити потреби освітян.

Звісно, що народження ідеї «Forum SOIS» (Single Open Information Space) не було випадковим. Ця ідея ґрунтується на певному багаторічному досвіді однодумців, які усвідомлюють трансформаційні зміни в глобальному інформаційному освітньому просторі та мають велике прагнення до інноваційного подання технології організації й проведення масштабних заходів. Поєднавши все перспективне, важливе й сучасне, відкинувши певні застарілі

прийоми і способи, за пріоритет налагодження наукових взаємовідносин на більш високому інтелектуальному рівні спілкування суб'єктів-освітян було обрано, спочатку – розроблення технології проведення Всеукраїнського науково-практичного Web-форуму «Розбудова єдиного інформаційного простору української освіти – вимога часу». Цей захід був поштовхом у розвитку трансдисциплінарного середовища майбутнього «Forum SOIS» – Міжнародного науково-практичного Web-форуму «Розбудова єдиного відкритого інформаційного простору освіти впродовж життя» (далі – Форум).

Мета роботи: ознайомити наукове і освітянське співтовариство з витоками ідеї організації і проведення інноваційного трансдисциплінарного науково-практичного заходу «Forum SOIS» (далі – Форум).

Матеріали і методи. Аналітичні розвідки (контент-аналіз, івент-аналіз, аналіз певних освітніх середовищ, наукових та інформаційних джерел) уможливили встановлення переваг і з'ясування перешкод освітнього простору сьогодення, що посприяло формулюванню загальної назви Форуму. Інформаційно-дидактичне моделювання із застосуванням компетентнісного, трансдисциплінарного і креативного підходів дало змогу вирішити питання щодо розроблення рекламних і організаційних документів (анонс, прес-реліз, листи-запрошення, презентаційні ресурси). Підключивши, у свою чергу, механізми системного і адаптивного підходів здійснено науковий супровід підготовки програмного оснащення і забезпечення (програма заходу, онлайн-середовище, електронна реєстрація, виокремлений канал електронної пошти для налагодження комунікацій з учасниками). Психологічні інструменти та методи налагодження соціальних комунікацій в інтернет-середовищі дозволили організувати суб'єкт-суб'єктну взаємодію під час трансляції в момент безпосереднього проведення заходу. Враховуючи положення компетентнісного і діагностичного підходів сформовано підсумкові, узагальнюючі, заохочувальні і фіксуючі документи (збірник матеріалів, фотоматеріали, PrintScreen-документи, сертифікати, мотиваційно-стимулюючи заохочувальні прийоми тощо).

Результати й обговорення. Відтак, у процесі багаторічної співпраці в

2018 році українські науковці, представники Громадської організації «Школа адаптивного управління соціально-педагогічними системами», на той час – старший науковий співробітник відділу інформаційно-дидактичного моделювання Національного центру «Мала академія наук України», кандидат педагогічних наук М. Л. Ростока і доцент кафедри інформаційних, комп'ютерних та поліграфічних технологій Української інженерно-педагогічної академії, кандидат педагогічних наук Т. С. Бондаренко на засадах співзасновництва з дотриманням Етичного кодексу вченого України [1] вийшли до освітянського простору України з пропозицією організувати проведення інноваційного трансдисциплінарного заходу – Всеукраїнського науково-практичного Web-форуму «Розбудова єдиного інформаційного простору української освіти – вимога часу» засобами певної онлайн технології. Тобто до організації заходу підключилися відповідно заклади, в яких працювали і здійснювали свою наукову і професійну діяльність згадані вище дослідники.

На меті Форуму було встановлено запровадження ідеї розбудови єдиного відкритого інформаційного освітнього простору шляхом об'єднання зусиль навчальних закладів України на засадах соціального партнерства. До онлайн аудиторії було запрошено науковців, педагогічних працівників, управлінців всіх рангів, які стоять на позиціях адаптивного реформування освіти, у т. ч. і професійної (професійно-технічної), запроваджують ефективні методики й технології у позашкільній (позаурочній) діяльності, сприяють формуванню та розвитку інтелектуального потенціалу країни в умовах розбудови єдиного відкритого інформаційного освітнього простору. За вимогою часу основними тематичними напрямками було запропоновано обговорення: трансдисциплінарної парадигми інформаційно-освітнього простору формування трудового та інтелектуального потенціалу держави; реалій і перспектив розбудови єдиного відкритого інформаційного простору української освіти у співпраці загальноосвітніх, професійних (професійно-технічних), вищих і позашкільних навчальних закладів; обмін вітчизняним і зарубіжним досвідом фундаментальних і прикладних досліджень розвитку дуальної освіти

в умовах єдиного відкритого інформаційного освітнього простору; визначення науково-технологічних засад електронної освіти – засобів, методичних засад, технологій, середовищ. Захід зібрав понад сто представників освітянської галузі України, які з зацікавленістю презентували свої здобутки шляхом налагодження онлайн-комунікацій та оффлайн представлення власного досвіду.

Перспективний вектор спільної діяльності Української інженерно-педагогічної академії, як установи, котра вважається основною в організації Форуму, було сформульовано у певні рекомендації (стратегію виявлення, формування і розвитку інтелектуального потенціалу учнівської молоді Харківщини). У рекомендаціях надаються й пропозиції щодо щорічного заснування проведення Web-форуму за інноваційною тематикою в онлайн-режимі з проведенням його офіційної реєстрації у системі Українського інституту науково-технічної експертизи та інформації Міністерства освіти і науки України (далі – УкрІНТЕІ МОН України). Вважалося за доцільне поширення аудиторії учасників спільної діяльності за рахунок проведення зустрічей із керівництвом освітніх установ м. Харкова та Харківської області та укладання відповідних угод про науково-педагогічне співробітництво із закладами загальної середньої, професійної (професійно-технічної), позашкільної і вищої освіти та іншими освітніми організаціями. За результатами Форуму підготовлено опубліковано електронну та друковану збірку матеріалів для розповсюдження і впровадження у практику освіти України. Інформацію про роботу Форуму оприлюднено на сайтах освітніх установ і навчальних закладів з метою популяризації інноваційних науково-практичних заходів [2]. У тої же час, вже тоді було зрозуміло, що захід привернув значну увагу великої кількості інноваційно налаштованих представників українського освітнього простору. Безумовно, на нашу думку, ми дійшли до висновку, що Форуму треба розширювати свої кордони. Таким чином, рішення виходити на міжнародний рівень організації Форуму було актуальним і своєчасним.

Звичайно, ідея вітчизняного заходу в своєму розвитку отримала певний

результат – «Forum SOIS» – Міжнародний науково-практичний Web-форум «Розбудова єдиного відкритого інформаційного простору освіти впродовж життя». Нині цей захід офіційно зареєстровано у системі УкрІНТЕІ МОН України. Нарешті, 26.03–28.03.2019 р. стартував «Forum SOIS, 2019» – Перший Міжнародний науково-практичний Web-форум «Розбудова єдиного відкритого інформаційного простору освіти впродовж життя». Результати були блискучими. Враження форумчан об'єктивними й захоплюючими. Наведемо деякі показники долучення учасників за напрямками (їх було вісім на тої час) Форуму (рис. 1), що відбувся у 2019 році.

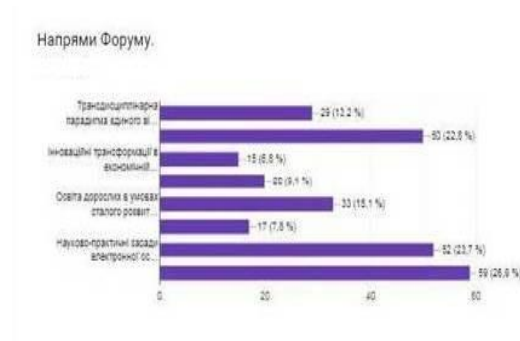

Рис. 1. Показники електронної реєстрації форумчан за напрямками «Forum SOIS, 2019» [3]

Втім, 25.03.–27.03.2020 року, відбувся вже «Forum SOIS, 2020» – Другий Міжнародний науково-практичний Web-форум «Розбудова єдиного відкритого інформаційного простору освіти впродовж життя». Авжеж «Forum SOIS, 2020» поширив свої трансдисциплінарні межі й об'єднав до спільної організації вітчизняних партнерів – Українська інженерно-педагогічна академія (Харків), Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна Національної академії педагогічних наук України (Київ), Відділ наукового інформаційно-аналітичного супроводу освіти Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського (Київ), Національна академія статистики, обліку і аудиту (Київ), Національна металургійна академія України (Дніпро), Льотна академія Національного авіаційного університету (Кропивницький), Інженерно-педагогічний факультет Національного педагогічного університету

імені М. П. Драгоманова (Київ), Інститут комп'ютерних систем Одеського національного політехнічного університету (Одеса), Науково-методичний кабінет професійно-технічної освіти у Харківській області (Харків), Навчально-методичний центр професійно-технічної освіти у Донецькій області (Краматорськ), Приватний заклад «Центр професійної освіти і навчання» (Кривий Ріг), Навчально-науковий інститут історії та соціогуманітарних дисциплін імені О. М. Лазаревського Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка (Чернігів), громадських об'єднань – Українська асоціація освіти дорослих (Голова Л. Б. Лук'янова), Громадська організація «Школа адаптивного управління соціально-педагогічними системами» (Голова Г. В. Єльнікова), Міжнародна благодійна організація «Лідер якості» (Президент І. С. Голяд), а також зарубіжних – Аурел Влайку університету Арада (Арад, Румунія), Горійський державний педагогічний університет (Горі, Грузія), Національний університет Узбекистану імені Мірзо Улугбека (Ташкент, Узбекистан), Поморська академія у Слупську (Слупськ, Польща), Тираспольський державний університет (Кишиневу, Республіка Молдова), Тракійський університет (Стара Загора, Республіка Болгарія), Університет ДТІ (Дубниця-над-Вагом, Словаччина) тощо.

Показники електронної реєстрації форумчан за напрямками (яких вже у цьому році одинадцять) зосереджено на рисунку 2.

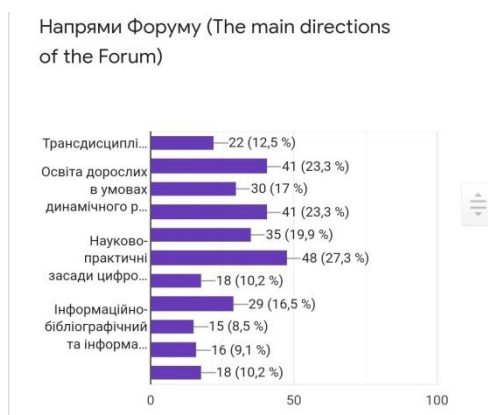

Рис. 2. Показники електронної реєстрації форумчан за напрямками «Forum SOIS,2020»

Зауважимо, що незважаючи на нелегкі часи, які переживає людство, у

зв'язку з пандемією коронавірусу, веб-заходи дають змогу до наукового і професійного зростання, збирають однодумців. Зазначимо, що перспективні ідеї породжують нові цікаві знахідки. Тому, у цьому році у межах Форуму оголошено Онлайн-Конкурс «Найкращі ідеї Forum SOIS, 2020», який зараз крокує і незабаром ми отримаємо певні результати.

Висновки. На меті нашого оповідання, у даному випадку, не стоїть розкриття технології організації і проведення заходу, опис елементарних критеріїв його оцінювання, розкриття суті кожного напрямку – їх організації, координації й модерації. Ми лише прагнули до розповіді про витoki народження трансдисциплінарного науково-практичного заходу «Forum SOIS». Проте, найкращий доробок науковців і освітян, представлятиметься у черговому збірнику матеріалів Форуму.

Отже, значущість народження трансдисциплінарного науково-практичного заходу «Forum SOIS» підтверджується вже третій рік поспіль цікавими докладами, майстер-класами, тощо. Ідея «Forum SOIS» має своє продовження, отримано якісний результат, окреслено певну стратегію до розвитку технології «Forum SOIS».

Використані джерела:

1. Етичний кодекс вченого України. URL: <https://www.znu.edu.ua/etychnyj-kodex-uchenogo-Ukrajiny.pdf>.
2. Розбудова єдиного інформаційного простору української освіти – вимога часу: [збірник матеріалів Всеукраїнського науково-практичного Web-форуму (Київ-Харків, 22–23 березня 2018 р.) ; за заг. ред. : М. Л. Ростока, Т. С. Бондаренко та ін.]. Кропивницький : Вид-во Льотної академії Національного авіаційного університету, 2018. 184 с.
3. Розбудова єдиного відкритого інформаційного простору освіти впродовж життя: [збірник матеріалів Першого Міжнародного науково-практичного Web-форуму (Київ-Харків, 26–28 березня 2019 р.) ; упор.-укл. М. Л. Ростока; за заг. ред. : М. Л. Ростока, Т. С. Бондаренко, О. В. Баніт та

ін.]. Кропивницький : Вид-во Льотної академії Національного авіаційного університету. Вип. 1. 2019. 300 с.